

POSTADRES
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

BEZOEKADRES
Stadhuis

TELEFOONNUMMER
14053

Aan de Gemeenteraad

DATUM	ONS KENMERK	BEHANDELD DOOR
7 november 2023	2300083800	J.M. van den Berg
UW BRIEF VAN	UW KENMERK	DOORKIESNUMMER
		(053) 481 74 22

ONDERWERP
Ondertekening FIFA Host City Agreements WK vrouwen 2027

Geachte leden van de Raad,

Voor het zomerreces heeft de portefeuillehouder u per mail (d.d. 5 juli 2023) geïnformeerd dat Enschede is geselecteerd tot een van de speelsteden om de bid procedure in te gaan voor het FIFA Womens World Championship in 2027.

Hoewel heugelijk nieuws, hebben wij bij de KNVB en het Ministerie van VWS expliciet aangegeven te rekenen op een volledige compensatie vanuit het Rijk bij toewijzing van het WK. Graag schetsen wij in deze brief de huidige stand van zaken en hoe wij in de wedstrijd zitten.

Achtergrond

Enschede heeft de unieke kans actief onderdeel uit te maken van een wereldwijd aandacht genererend sportevenement met miljoenen kijkers, het Wereldkampioenschap Voetbal voor vrouwen in 2027. Dit is het grootste evenement in de vrouwensport.

Nederland, België en Duitsland hebben zich gezamenlijk gekandideerd bij de FIFA om organisator te zijn van het WK vrouwen in 2027. De KNVB heeft Enschede en FC Twente gevraagd te fungeren als één van de gast- en speelsteden voor dit toernooi.

Naast de drie Europese landen die gezamenlijk dit toernooi willen organiseren hebben ook Brazilië, Zuid Afrika en de combinatie VS-Mexico zich kandidaat gesteld

Definitieve toewijzing in mei 2024

De definitieve toewijzing van het toernooi vindt plaats tijdens de FIFA conferentie in mei 2024. De kans dat Europa de toewijzing krijgt is zuiver getalsmatig slechts 1 op 4. Tegelijk onderstreept dat dat er sprake is van een vrij unieke kans. Vooruitlopend op toewijzing moeten de landen hun finale kandidaatstelling bij de FIFA kenbaar maken. Dit gebeurt door het zetten van een handtekening door de gast- en speelsteden.

Van de 4 andere speelsteden hebben de colleges van Rotterdam, Eindhoven en Heerenveen inmiddels akkoord gegeven. Ook Amsterdam heeft de intentie de Agreements te ondertekenen. Op 15 november 2023 loopt de deadline af voor het zetten van deze handtekening onder de FIFA host city Agreements. Met een handtekening gaan we een verbintenis aan onder voorbehoud van definitieve toewijzing. Wij hebben onderzocht of het mogelijk is om ook bij het zetten van een handtekening een formeel voorbehoud op financiën te maken. Dit is echter juridisch niet houdbaar en vanuit de andere partij gezien ook begrijpelijk. Het ondertekenen van de Agreements betekent het aangaan van de opgenomen verplichtingen van naar verwachting 1,5 miljoen euro. We hebben hier in het college over gesproken. Hieronder nemen we u mee in onze overwegingen.

Kansen en Risico's

Ambitie uit coalitieakkoord

Allereerst is het een unieke kans. Dit toernooi krijgt wereldwijd ruim aandacht, publiciteit en zendtijd. Een prachtkans om Enschede ook buiten Nederland op de kaart te zetten als prominente 'vrouwenvoetbalstad' en in het verlengde daarvan ook als bruisende stad van sport, onderwijs, cultuur en innovatie.

Enschede en FC Twente zijn de bakermat van het voetbal en met name het professioneel eredivisie voetbal voor vrouwen, daarom juichen wij de ontwikkeling van het vrouwenvoetbal van harte toe. Meedoen aan de organisatie van een internationaal groot toernooi als het WK voor vrouwen is een prachtige impuls zijn voor de stad Enschede en het promoten van het voetbal voor meisjes en vrouwen. Het FWWC2027 geeft veel mogelijkheden voor sportieve side events met aandacht voor inclusief sporten en bewegen, dit ondersteunt zowel het streven naar meer gezondheid als het streven naar meer inclusie. Daarnaast is er een positieve spin off in economische zin te verwachten. Zie daarvoor onder andere de uitkomst van het bijgevoegde onderzoek van PwC naar de economische impact voor stad en regio.

En tot slot sluit het natuurlijk heel goed aan bij onze, in het coalitieakkoord opgenomen, ambitie om meerdaagse sportevenementen naar onze stad te halen. Enschede zou 3 weken lang als gaststad mogen optreden voor dit evenement.

Risico's

Het aangaan van de verbintenis in deze fase kent echter ook een aantal consequenties die wij op dit moment niet volledig in beeld hebben. Bijvoorbeeld op het gebied van financiering vanuit het Rijk. Het Rijk heeft intenties voor steun uitgesproken maar het kabinet kan en zal op voorhand geen concrete bijdrage toezeggen. Zeker gelet op de huidige demissionaire status. Dit brengt een financieel risico voor de gemeente met zich mee.

Het gaat om een evenement met in principe mogelijk forse financiële consequenties, waarbij de voorbereiding en de uitvoering ook een flink beslag zal leggen op interne en externe capaciteit. Extra lastig is dat de komende jaren, gelet op het zogenaamde ravijn, de gemeentelijke financiën zwaar onder druk komen te staan Indien het Rijk hieraan niet tegemoet komt is een ombuigingsoperatie op voorhand niet uit te sluiten. Tegelijkertijd verwachten wij dat onze stad er zeker ook beter van wordt door alle exposure. Dit is echter niet direct uit te drukken in geld.

Op dit moment wordt er samen met andere kandidaat gast- en speelsteden door juristen getoetst of de regels die FIFA conform hun beleid vanuit de hoofdzetel Zwitserland hanteert eventuele spanningen opleveren. Wij verwachten overigens dat hier geen onoplosbare problemen uit voortkomen. Contacten met Australië en Nieuw Zeeland, de organisatoren van het laatste WK vrouwenvoetbal (2023) laten zien dat zij positief waren over de praktische samenwerking en het pragmatisch oplossen van die situaties waarin de theorie en de praktijk op gespannen voet met elkaar stonden. Dat sterkt ons in het idee dat met de FIFA in deze dezelfde praktische oplossingen te bereiken zijn als indertijd met de UEFA.

Duiding financieel risico

Met de ervaring van de WEURO 2017 en de UNLF2023 is bekend dat de organisatie van een dergelijk evenement als het FWWC 2027 organisatie- en uitvoeringskosten met zich meebrengt voor de gaststad. De FIFA stelt een aantal verplichtingen voor de gaststad. Op basis van opgevraagde berekeningen en op basis van eerdere toernooien en grote evenementen is de inschatting dat er een bedrag van 1,5 miljoen euro nodig is voor. Dit zal mede afhangen van welke landen in Enschede spelen als het zover komt en hoeveel fanzones er worden ingericht. Wat in elk geval nodig inrichten van een fan-festival site gedurende de tijd dat er wedstrijden plaatsvinden in de gaststad.

- Organiseren van programmering en side events.
- Beveiliging.
- Gratis openbaar vervoer.
- Deze inschatting is gebaseerd op een indicatie van te maken kosten zoals die opgevraagd is bij onder andere Enschede Promotie.

In de bedragen is rekening gehouden met stijgende kosten gedurende de komende jaren.

Koppeling met het nieuwe evenementenbeleid

Binnen het evenementenbeleid wordt de voorkeur gegeven aan evenementen georganiseerd door lokale partijen. Er blijft echter ook ruimte voor incidentele grootschalige inkoop-evenementen. Maar dan alleen als het gaat om beschikbaar stellen van benodigde personele capaciteit bij voorbereidingen van het bidbook. Hiervoor worden middelen gereserveerd. Echter voor de uitvoeringskosten van incidentele inkoop-evenementen zijn op voorhand geen middelen beschikbaar. . Dat betekent dat voor elk afzonderlijk inkoop-evenement - dat past binnen de kaders van het evenementenbeleid- een separaat voorstel aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Dit geldt ook voor de uitvoering van het WK2027 mocht de FIFA het evenement toekennen aan Nederland in mei 2024. Daarbij wordt opgemerkt dat er vanuit evenementenbeleid geen budget beschikbaar is voor de dekking van de te maken uitvoeringskosten van 1,5 miljoen euro.

Behalve de kosten zijn er ook inkomsten te verwachten voor stad en regio. Zie daarvoor de al eerder genoemde en bijgevoegde economische impactanalyse van PwC.

Standpunt college en vervolgproces

We bevinden ons in een situatie waarin veel onzekerheden zijn. Soms is besturen ook naar beste weten vooruitzien. In de combinatie van kansen en risico's stellen wij ons op het standpunt dat we deze kans om dicht betrokken te zijn in een wereldwijd sportevenement niet voorbij moeten laten gaan. Het levert de stad zoveel exposure. We gunnen onze inwoners en partners een dergelijk evenement en geloven in de spin off hiervan.

De praktijk rond het EK vrouwenvoetbal (2017) en de UEFA Nations League finals (2023) heeft geleerd dat risico's in organisatorische en juridische zin al werkende weg hun oplossing vinden. De financiële risico's hadden we graag zorgvuldiger afgedekt maar met een demissionaire bewindspersoon onderhandelen over de compensatie van de benodigde financiële middelen van een eventueel toegewezen te krijgen evenement is niet mogelijk. Daarvoor moeten we bij een nieuw missionair kabinet zijn. De door de minister uitgesproken intenties in bijgevoegde brief en de eerdere ervaringen met andere voetbal evenementen geven ons het vertrouwen te mogen rekenen op een voor alle partners hanteerbaar financieel risico.

Zomernota 2024

Zoals aangegeven gaan we met het zetten van een handtekening een verbintenis aan onder voorbehoud van definitieve toewijzing. Dat betekent dat bij toewijzing (definitieve besluitvorming bij FIFA vindt in mei 2024 plaats) we een verplichting aangaan van incidenteel maximaal 1,5 miljoen euro, waarvoor nu geen dekking beschikbaar is. In de Zomernota 2024 zullen we een voorstel tot dekking opnemen indien daar sprake van is. We verwachten dat er dan een missionair kabinet is die dan ook compensatie biedt voor de kosten.

Uitspraak gemeenteraad

Het college vindt het belangrijk om in deze situatie, onder deze bijzondere omstandigheden, de raad in de gelegenheid gesteld te hebben om hun standpunt ook kenbaar te kunnen maken. We hebben daarom gevraagd bij de KNVB om de deadline van 31 oktober te verruimen naar 15 november aanstaande zodat uw raad zich maandag of dinsdag aanstaande in de raadsvergadering kan uitspreken over het standpunt van het college indien deze brief daar aanleiding toe geeft.

Na de uitspraak van de FIFA over de toewijzing, medio mei 2024 zullen we u vanzelfsprekend informeren over hetzij het beëindigen van deze activiteiten maar bij voorkeur natuurlijk over hoe we verder gaan bij toewijzing van het WK.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

(E.A. Smit)

(R.W. Bleker)